

Carrer Major - Carretera reial Carles III

Vallirana

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Carrer Major
Emplaçament: Al bell mig del nucli urbà de la vila
Alçada: 179m

Coordenades:

Latitud: 41.38692
Longitud: 1.93173
UTM Est (X): 410684
UTM Nord (Y): 4582261

Classificació

Número de fitxa: 08295-629
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII
Any: 1772
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: BCIL 7578-I / 09/07/1986 / DOGC 25/03/1987
Número inventari: IPA 35562
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: Diversos propietaris
Fitxes associades:

Fanal d'acetilè
Conjunt del carrer Major, 138-146
Casa Pascual - L'Estanc
Ca la Nena
Cal Corral
Centre Excursionista de Vallirana
Cal Burro
La Pahissa - La Pahissa de can Batlle
Cal Torres Pintor
Can Cuatrecases - Casa del Metge
Cal Tuca - Els Tamarits
Conjunt del carrer Major, 147-151
Conjunt del carrer Major, 161-165
Conjunt del carrer Major, 219-221
Conjunt del carrer Major, 359-361
Conjunt del carrer Major, 374-384
Conjunt del carrer Major, 412-418
Conjunt del carrer Major, 498-500
Antic garatge Soler i Sauret
Cal Pistracs
Font de l'Espai Cívic les Sedes
Conjunt del carrer Major, 518-524
Cal Pelayo
El Xipreret - Hostal del Xipreret - Restaurant Posta Xipreret
Casa del carrer Major, 47
Casa del carrer Major, 162
Casa Mestres - Villa Maria - Casal dels Joves
Cal Plats i Olles - Magatzems el Siglo
Cal Bofi
Cal Quico
Casa del carrer Major, 227
Cal Xalet
Ca la Neus
Casa del carrer Major, 292-294
Casa del carrer Major, 333
Ca n'Armengol - Ca la Molinera
Cal Xinos
Cal Cardona
La Farmàcia Vella
Casa de la Vila - Ajuntament
Cal Girona
Cal Cintet
Cal Sells - Casa dels Jubilats
Cal Pistraquets
Ca la Trips
Ca l'Eduà
Cal Mussarra

Autoria de la fitxa

Adriana Geladó Prat

Data de registre de la fitxa:

dt., 16/05/2017 - 02:00

Descripció

El carrer Major funciona com a principal artèria i eix vertebrador del nucli urbà de la vila. De fet, el carrer segueix el mateix traçat que la carretera N-340 al seu pas pel nucli urbà, entre els quilòmetres 1235 (Hostal del Xipreret) i 1237 (entrada al municipi venint de Cervelló). Es tracta d'un carrer de traçat sinuós amb trams rectilinis, que travessa el nucli urbà d'est a sud-oest. Presenta una bona amplada i està disposat en pendent, amb un desnivell d'uns 65 metres entre l'inici i el final. En l'actualitat es barregen les construccions actuals (edificis plurifamiliars i establiments comercials) amb els edificis de caire més original. Aquests darrers segueixen una línia tipològica similar: majoritàriament són de planta rectangular amb pati posterior. Tenen les teulades a doble vessant i els careners paral·lels al carrer, i estan organitzats en planta baixa i pis, o bé dues plantes superiors, amb els paraments arrebossats. Tot i que alguns han estat reformats compten amb portals d'accés al pisos superiors i botigues a la planta baixa, i finestres i balcons decorats a les superiors. En general, aquests edificis foren bastits entre finals del segle XVIII i mitjans del segle XX. També cal destacar l'agrupació de cases d'estiueig de mitjans del segle XX, tant en el tram inicial com en final del vial. Dins del seu traçat hi ha diversos edificis destacables com l'Ajuntament, la Casa Pascual, de l'any 1840, la Casa Mestres o Can Cuatrecases entre d'altres.

Història

Pel que sembla, l'origen del carrer es podria remuntar a l'època medieval i és probable que tingués un traçat similar a l'actual (està documentat el pas de Sant Francesc d'Assís per la vila l'any 1211, fent estada al Mas Vell del Lledoner). De fet, el castell de Cervelló controlava aquest traçat i la quadra de Vallirana, que en depenia. Durant el segle XVI (1599), la documentació parla d'un camí per anar de Barcelona a Vilafranca. Posteriorment, la primera xarxa de carreteres radials d'Espanya ja incloïa l'actual N-340 l'any 1761. El primer tram construït fou el de Barcelona a Vilafranca, fet per enginyers militars. Una ordre de Carles III la va donar a conèixer com a "Carretera de Catalunya". El tram que afectaria el carrer Major actual, entre Cervelló i can Julià, fou bastit l'any 1772. Les primeres cases a banda i banda foren construïdes l'any 1776. Durant el segle XIX es podia edificar amb una amplada de 16 metres, tot i que després fou reduïda. L'any 1880, el tram entre Cervelló i el carrer de la Riera era conegut com "Calle Nueva" i la resta era el Carrer de Barcelona. L'any 1898 s'hi instal·laren els fanals d'acetilè (encara se'n pot veure un a la façana lateral de l'ajuntament). A principis dels anys 20 del segle XX, el paviment del carrer fou engravat. L'any 1917, en un plànol del nucli urbà, el carrer apareix mencionat com "Calle Nueva", "Calle Mayor", Carrer de Barcelona i Carrer Rocabert. Des del 1931 i fins a la guerra Civil era coneguda com Avinguda de València i després "Mayor del Generalísimo" fins al nom actual. La gran transformació urbanística del carrer s'inicia entre els anys 1950-51. Es construeixen rasants i voreres, es compacten els terrenys i es pavimenta amb quitrà. S'aprofita també per construir una nova xarxa de clavegueram i s'inclouen 220 parterres enjardinats (l'any 1962 es va rebre el premi nacional Conde de Guadalhorce per aquest motiu) que foren retirats a partir de l'any 1972 per deixar lloc pels cotxes. A finals del segle XX, degut a l'increment del trànsit rodat (en especial camions que van a les pedreres), la seguretat del traçat i la qualitat de vida de la gent va crear la necessitat de construcció d'una variant que desviés el trànsit del nucli urbà. L'any 2017, la famosa variant de Vallirana, encara s'està construïnt.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE VALLIRANA (1987). Pla General d'Ordenació del municipi de Vallirana. Vallirana: [Inèdit], p. 43 (Fitxa V-3, n° 357). AMICS DE VALLIRANA (2007). La Vallirana del segle XX. Imatges i

Memòria. Vallirana: Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, p. 51-52, 54-60, 66. IPA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Vallirana. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya [inèdit]. ROIG LLORT, Anna; SIMÓ TARRAGÓ, Manuel (2001). Sant Mateu de Vallirana 150 anys: història i vida d'un poble i d'una parròquia (1851-2001). Vallirana: Parròquia de Sant Mateu, p. 12. SAURET I CATASUS, Jaume; GONZÁLEZ MORENO-NAVARRO, Manuel (1989). Vallirana. Dades històriques (904-1900). Homes, fets i gents. Vallirana: Amics de Vallirana, p. 21, 71-73.

